

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2023/088/a (met betrekking tot de medicatie) van

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Verbinding 1C, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 22 september 2023 een klaagschrift, gedateerd op dezelfde datum, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschrift en bij de mondelinge behandeling van de klacht laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon.

Op 19 oktober 2023 heeft een mondelinge behandeling plaatsgevonden, waarbij niet inhoudelijk is gesproken over de medicatie.

Door een miscommunicatie is in eerste instantie geen verweer gevoerd ten aanzien van de klacht over de medicatie. Verweerster is ter zitting verzocht alsnog schriftelijk op deze klacht te reageren. Daar de behandeling van deze klacht meer tijd in beslag zou nemen, heeft de klachtencommissie besloten een aparte beslissing te nemen over de klacht over medicatie.

Op 27 oktober 2023 heeft de klachtencommissie het verweer met betrekking tot het onderdeel medicatie ontvangen van verweerder, dr. XXXX.

Op 27 oktober 2023 heeft de klachtencommissie ook een beslissing gegeven over de overige klachtonderdelen. Deze beslissing is reeds aan partijen toegestuurd.

Op 6 november 2023 heeft de klachtencommissie de reactie van klager op het verweer van verweerder ontvangen.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- a) de toediening van medicatie;
- b) beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten;
- c) de beperking van bewegingsvrijheid buiten De Woenselse Poort;

Zoals benoemd heeft de klachtencommissie in een afzonderlijke beslissing een oordeel gegeven over de klachten onder b. en c.

3. Standpunt van klager met betrekking tot de klacht onder a)

Klager is het niet eens met de medicatie. Door de medicatie gaat het niet beter met hem, integendeel. Hij ervaart een slechter gevoel over het leven en hij heeft last van diverse bijwerkingen die voor klager vervelend zijn. Klager heeft herhaaldelijk aangegeven dat hij de medicatie niet wil, maar hij voelt zich niet gehoord. Doordat klager zich niet gehoord voelde, is hij op enig moment gestopt met het uiten van zijn ongenoegen over de medicatie.

4. Standpunt van verweerder met betrekking tot de klacht onder a)

Van klager is bekend dat hij diverse stoornissen heeft, waaronder waarschijnlijk ook psychotische. De belangrijkste reden van zijn overplaatsing naar de Catamaran is het agressieve gedrag van klager. Zijn behandeling wordt op twee manieren uitgevoerd, te weten door middel van psychosociale en farmacologische interventies.

Over het algemeen werkte klager mee aan zijn medicatie en was er geen sprake van weigering om de medicatie in te nemen. Slechts een enkele keer is de medicatie intramusculair toegediend op basis van verplichte zorg. Orale medicatie nam klager gewoon in. Slechts een enkele keer weigerde klager zijn medicatie in te nemen, maar na een goed gesprek met het personeel werd de medicatie alsnog ingenomen.

Sinds het aanpassen van de behandeling met Cisordinol bemerkt verweerder dat klager rustiger is geworden en dat het (zelf)agressieve gedrag is afgenomen. Dit in tegenstelling tot wat klager denkt. De behandeling is proportioneel en subsidiair, aangezien er geen andere interventies haalbaar zijn om de veiligheid van klager en het personeel te garanderen.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klager een zorgmachtiging ten grondslag ligt, gegeven door de Rechtbank Oost-Brabant, die van 10 juli 2023 tot en met 10 januari 2024 geldt.

Klager klaagt over de beslissing op grond van artikel 8:9 Wvvggz om hem verplichte zorg te verlenen in de vorm van het toedienen van medicatie.

Op grond van artikel 10:3 onder f van de Wvvggz kan klager over een beslissing over de uitvoering van verplichte zorg een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om de klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klacht

Omdat verplichte zorg, te weten het toedienen van medicatie, een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht van een patiënt, dienen zowel procedurele als materiele waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg. De procedurele eisen zijn vastgelegd in artikel 8.9 WvGGZ en deze zijn in de beslissing van de klachtencommissie over de klachtonderdelen b) en c) reeds uiteengezet. Op dit punt wordt verwezen naar deze uiteenzetting in de beslissing van 27 oktober jl.

Ook ten aanzien van de klacht met betrekking tot de medicatie is het de klachtencommissie gebleken dat verweerder heeft geprobeerd om op basis van samenwerking de medicamenteuze behandeling van klager uit te voeren. Dat is als zodanig een juist uitgangspunt. Klager stelt echter dat hij al een lange tijd duidelijk probeert te maken dat hij de medicatie die hij krijgt, niet wil. In het verweerschrift brengt verweerder naar voren dat er wel eens momenten waren waarop klager de medicatie weigerde. Ook uit het zorgplan blijkt dat klager wel eens medicatie weigert. Aan de andere kant blijkt uit de voorgangsrapportages waarover de klachtencommissie beschikt, niet dat klager vanaf het moment van zijn overplaatsing naar Catamaran en voorafgaand aan het indienen van de klacht op 22 september jl. verzet heeft geuit tegen de medicatie. Dat maakt dat het voor de klachtencommissie moeilijk te beoordelen is of en hoe klager zich heeft verzet tegen de medicatie.

In ieder geval diende klager op 22 september jl. een formele klacht in, op basis waarvan het verweerder duidelijk werd dat klager het oneens was met de medicatie. De klachtencommissie stelt vast dat het vervolgens tot 25 oktober jl. heeft geduurd voordat de aanzegging tot verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie werd uitgerekt aan klager. Dat is een periode van maar liefst vijf weken. Hoewel verweerder aanvankelijk in de veronderstelling verkeerde dat de klachtencommissie de klacht van klager onder a) niet zou behandelen, is dat in de ogen van de klachtencommissie geen reden om de klacht van klager over medicatie d.d. 22 september jl. niet als verzet aan te merken. Vijf weken acht de klachtencommissie een heel lange periode, terwijl daarvoor naar het oordeel van de klachtencommissie geen goede reden was. In ieder geval mocht verweerder niet aannemen dat het verzet was verdwenen, omdat klager zich er niet meer over uitsprak of de klachtencommissie het klachtonderdeel niet (nogmaals) in behandeling zou nemen.

Verweerder is in de ogen van de klachtencommissie derhalve te laat overgegaan tot het aanzeggen van verplichte zorg als bedoeld in artikel 8.9 Wvvgz. De klacht van klager is op dit onderdeel op formele gronden **gegrond**.

Uit het zorgplan en het verweerschrift maakt de klachtencommissie op dat medicatie noodzakelijk is om de psychotische episoden bij klager in positieve zin te beïnvloeden, terwijl vermoed wordt dat deze psychotische episoden mede ten grondslag liggen aan het agressieve gedrag van klager. Gebleken is dat klager gedurende een agressieve periode zowel voor zichzelf als het personeel van de instelling gevaarlijk kan zijn. Dat maakt het toedienen van medicatie proportioneel. Of klager voorafgaand aan de klacht of pas nadien Cisordinol toegediend krijgt, is de klachtencommissie niet duidelijk geworden. Evenmin of hierdoor de bijwerkingen van klager zijn afgenomen, dan wel of verweerder hier oog voor heeft gehad bij de inzet van genoemd middel. Wel wordt gemerkt dat klager rustiger is geworden en dat zijn (zelf)agressie is afgenomen. Dat maakt de inzet van genoemde medicatie als zodanig doelmatig. Wel spreekt de klachtencommissie de hoop uit dat klager en verweerder over de bijwerkingen van de medicatie nog goed met elkaar in gesprek zullen gaan. De klacht van klager op dit onderdeel wordt **ongegrond** verklaard op materiële gronden.

7. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over:

- het toepassen van verplichte zorg door het toedienen van medicatie formeel **GEGROND**;

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 27 november 2023 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw mr. XXXX, vicevoorzitter, en de leden de heer XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.